

**Diagnoza i delimitacja obszaru
zdegradowanego i obszaru
rewitalizacji
w gminie Szczecinek**

SPIS TREŚCI

I DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH	2
I.1 Ogólna charakterystyka gminy.....	2
I.2 Metodologia wyznaczania.....	2
I.3 Sfera społeczna	3
I.4 Sfera gospodarcza.....	9
I.5 Sfera funkcjonalno-przestrzenna	10
I.6 Sfera techniczna.....	11
I.7 Sfera środowiskowa	11
II WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	14
I REWITALIZACJI	14
II.1 Identyfikacja obszaru zdegradowanego	14
II.2 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji	22
SPIS TABEL.....	24
SPIS RYSUNKÓW	25

I DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH

I.1 Ogólna charakterystyka gminy

Gmina Szczecinek położona jest w środkowo wschodniej części województwa zachodniopomorskiego. Od strony północnej gmina graniczy z Gminą Bobolice od zachodu z Gminą Borne Sulinowo i Grzmiąca, od południa z gminą Złotów i Człuchów, a od wschodu z Gminą Biały Bór. Gmina otacza również gminę miejską Szczecinek.

Rys. 1 Położenie gminy Szczecinek na tle powiatu szczecineckiego.

Źródło: <http://gminy.pl/powiaty/81.html> [dostęp: marzec 2024 r.]

W skład gminy wchodzi **28** wsi sołectkich. Sołectwa na terenie gminy to: Brzeźno, Dalęcino, Drawień, Drężno, Dziki, Gałowo, Godzimirz, Grąbczyn, Gwda mała, Gwda Wielka, Jelenino, Krągłe, Kusowo, Kwakowo, Marcelin, Mosina, Omulna, Parsęcko, Sitno, Skotniki, Spore, Stare Wierzchowo, Trzebiechowo, Turowo, Wilcze laski, Wierzchowo, Wojnowo, Żółtnica. .

I.2 Metodologia wyznaczania

Obszar zdegradowany to przestrzeń, w której koncentrują się zjawiska negatywne (społeczne, gospodarcze, przestrzenne, środowiskowe, techniczne) oraz problemy, które wpływają na pogorszenie jakości życia mieszkańców. Wyznaczając je w gminie Szczecinek zdecydowano się badać powyższe zjawiska w podziale na sołectwa (28 jednostek analitycznych). Wszystkie prezentowane dane dotyczące sfery społecznej dotyczą roku 2022 jako roku bazowego.

Rys. 2 Podział gminy Szczecinek na jednostki analityczne

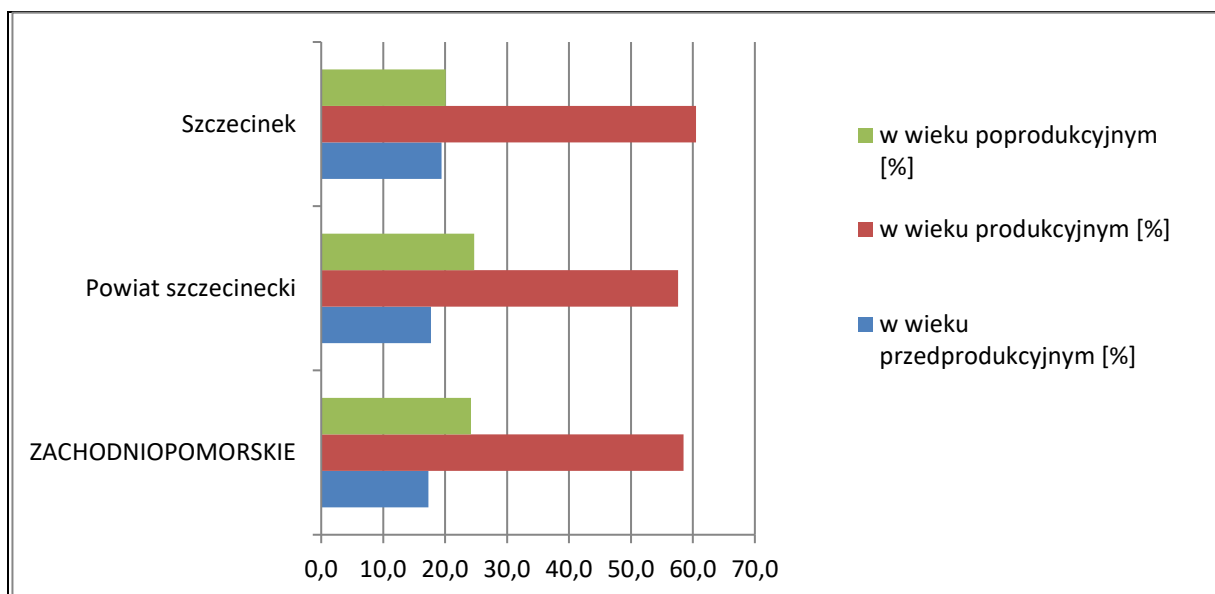

Źródło: opracowanie własne

I.3 Sfera społeczna

Na koniec 2022r. w gminie Szczecinek zameldowanych było 7894 osoby w tym najwięcej w miejscowościach Turowo (986 os.), Parsędo (884 os.) i Wierzychowo (577 os.). Gęstość zaludnienia (dane GUS za 2022 r.) wynosiła 17,8 os./km², podczas gdy w powiecie szczecineckim 41,5 os./km² a w województwie zachodniopomorskim – 71,6 os./km².

Udział ekonomicznych grup wieku ludności na koniec 2022 roku gmina Szczecinek w poszczególnych kategoriach ma wskaźniki korzystniejsze niż powiat szczecinecki czy województwo zachodniopomorskie. W kategorii udziału najmłodszych mieszkańców (w wieku przedprodukcyjnym) jest on wyższy w porównaniu do województwa o 2,0%, a wśród osób w wieku produkcyjnym jest korzystniejszy o 4,1%. Natomiast udział najstarszych mieszkańców jest niższy niż średnia wojewódzka o 4,1%. W porównaniu do powiatu największa różnica jest w kategorii osób w wieku poprodukcyjnym, gdzie gmina ma wskaźnik lepszy o 4,6%, natomiast w pozostałych dwóch kategoriach wśród grupy mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym jest on o 1,7% lepszy natomiast w grupie osób w wieku produkcyjnym o 2,9% lepszy od średniej powiatowej.

Rys. 3 Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w ogólnej ludności [%].

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Jednakże analizując szczegółowo dane demograficzne w podziale na miejscowości gminy w 14 miejscowościach udział osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ogółu osób jest wyższy niż średnia dla gminy. Najwięcej osób w wieku powyżej 60 lat mieszka we wsi Turowo (201 os. – 20,76% ogółu mieszkańców miejscowości), Gwda Wielka (174 os. – 31,02% ogółu mieszkańców miejscowości). Natomiast analizując wartości procentową to najwyższe wskaźniki mają miejscowości Gałowo, Żółtnica, Spore.

Tab. 1 Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności gminy Szczecinek w 2022 r. na 100 osób [%].¹

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy – 21,55			
BRZEŻNO	32,43	MARCELIN	18,01
DALĘCINO	32,09	MOSINA	25,00
DRAWIEŃ	23,85	OMULNA	10,89
DREŻNO	22,54	PARSĘCKO	19,57
DZIKI	28,57	SITNO	18,05
GAŁOWO	38,61	SKOTNIKI	25,08
GODZIMIERZ	14,87	SPORE	32,43
GRĄBCZYN	16,39	STARE WIERZCHOWO	13,25
GWDA MAŁA	20,75	TRZEBIECHOWO	15,43
GWDA WIELKA	31,02	TUROWO	20,76
JELENIŃ	17,89	WILCZE ŁASKI	26,36
KRĄGŁE	23,81	WIERZCHOWO	12,31
KUSOWO	14,07	WOJNOWO	33,59
KWAKOWO	18,18	ŻÓŁTNICA	20,60

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Szczecinek.

Natomiast wartość wskaźnika udziału osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do osób w wieku produkcyjnym kształtuje się podobnie jak w kategorii wyżej. Przy czym miejscowościami o najwyższym wskaźniku są Gałowo i Spore, gdzie na koniec 2022 roku zameldowanych było więcej osób starszych (60+) niż w wieku produkcyjnym oraz Brzeżno czy Wojnowo.

¹ We wszystkich tabelach zaznaczono kolorem miejscowości i przypisane im wartości wskaźników mniej korzystne niż średnia dla gminy.

Tab. 2 Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności wieku produkcyjnym w gminie Szczecinek w 2022 r. na 100 os. [%].²

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy – 39,13			
BRZEŻNO	92,31	MARCELIN	29,02
DALĘCINO	67,42	MOSINA	50,85
DRAWIEŃ	45,61	OMULNA	17,31
DREŻNO	41,03	PARSĘCKO	32,77
DZIKI	55,36	SITNO	31,58
GAŁOWO	196,77	SKOTNIKI	47,56
GODZIMIERZ	25,22	SPORE	103,45
GRĄBCZYN	27,78	STARE WIERZCHOWO	19,42
GWDA MAŁA	33,78	TRZEBIECHOWO	26,61
GWDA WIELKA	64,68	TUROWO	37,36
JELENINO	30,94	WILCZE ŁASKI	62,03
KRĄGŁE	40,00	WIERZCHOWO	18,11
KUSOWO	22,62	WOJNOWO	77,19
KWAKOWO	26,42	ŻÓŁTNICA	35,86

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Szczecinek.

Do negatywnych zjawisk społecznych zalicza się **bezrobocie** – jako jeden z ważnych problemów wymagających analizy określa je również ustawa o rewitalizacji. Mimo, generalnie dobrej sytuacji, problem bezrobocia (jako zjawiska rejestrowanego) dotyka wszystkich miejscowości gminy.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła na dzień 31.12.2022r. to 427 osób, co stanowi 5,41% mieszkańców. Jednakże są miejscowości, gdzie liczba osób zarejestrowanych w PUP w stosunku do ogółu takich osób jest znacząca. Do takich miejscowości możemy zaliczyć miejscowość Trzebiechowo, Brzeżno i Kwakowo, które mają najwyższe wskaźniki w gminie.

Tab. 3 Udział bezrobotnych w ogóle mieszkańców gminy Szczecinek w 2022 r. na 100 osób [%].

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy – 5,41			
BRZEŻNO	10,81	MARCELIN	1,93
DALĘCINO	7,49	MOSINA	5,42
DRAWIEŃ	2,75	OMULNA	7,26
DREŻNO	1,41	PARSĘCKO	5,20
DZIKI	4,15	SITNO	6,02
GAŁOWO	8,23	SKOTNIKI	7,07
GODZIMIERZ	3,59	SPORE	3,24
GRĄBCZYN	8,20	STARE WIERZCHOWO	8,61
GWDA MAŁA	1,66	TRZEBIECHOWO	11,70
GWDA WIELKA	3,21	TUROWO	5,58
JELENINO	5,11	WILCZE ŁASKI	6,36
KRĄGŁE	7,14	WIERZCHOWO	6,41
KUSOWO	5,19	WOJNOWO	1,53
KWAKOWO	9,09	ŻÓŁTNICA	5,29

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Szczecinku

Duże znaczenie ma problem osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Ponad 53,4% zarejestrowanych bezrobotnych nie ma pracy dłużej niż 1 rok, co znacząco utrudnia możliwość ich

² We wszystkich tabelach zaznaczono kolorem miejscowości i przypisane im wartości wskaźników mniej korzystne niż średnia dla gminy.

powrotu na rynek pracy. Szczególnie trudna sytuacja w tym zakresie ma miejsce we wsiach Turowie, Parsęcku, Wierzchowie, gdzie jest najwięcej takich osób.

Tab. 4 Udział liczby bezrobotnych długotrwale w ogóle bezrobotnych w gminie Szczecinek na 100 osób w 2022 r. [%].

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy – 53,40			
BRZEŻNO	75,0	MARCELIN	33,3
DALĘCINO	57,1	MOSINA	69,2
DRAWIEŃ	0,0	OMULNA	27,8
DRĘŻNO	100,0	PARSĘCKO	52,2
DZIKI	44,4	SITNO	68,8
GAŁOWO	53,8	SKOTNIKI	54,5
GODZIMIERZ	57,1	SPORE	83,3
GRĄBCZYN	60,0	STARE WIERZCHOWO	76,9
GWDA MAŁA	100,0	TRZEBIECHOWO	50,0
GWDA WIELKA	44,4	TUROWO	50,0
JELENINO	50,0	WILCZE LASKI	50,0
KRĄGŁE	66,7	WIERZCHOWO	48,6
KUSOWO	57,1	WOJNOWO	50,0
KWAKOWO	71,4	ŻÓŁTNICA	53,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Szczecinku

Analizując zjawisko bezrobocia warto również przeanalizować strukturę wiekową osób zarejestrowanych. Z tego punktu widzenia istotną grupą są osoby bezrobotne mające więcej niż 50 lat. Z jednej strony rynek pracy nadal preferuje osoby młode (do 30 roku życia), z drugiej osoby powyżej 50 roku życia będąc mniej elastyczni na rynku pracy mają trudności z szybką częstą zmianą pracy.

W liczbach bezwzględnych najwięcej takich osób jest we wsiach: Turowie, Parsęcku, Wilczych Laskach, Wierzchowie gdzie w sumie mieszka 43,41% zarejestrowanych bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat wśród osób pozostających bez pracy na terenie gminy.

Tab. 5 Liczba osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku w grupie osób bezrobotnych 100 osób w 2022 r. [%].

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy – 30,21			
BRZEŻNO	75,0	MARCELIN	33,3
DALĘCINO	57,1	MOSINA	69,2
DRAWIEŃ	0,0	OMULNA	27,8
DRĘŻNO	100,0	PARSĘCKO	52,2
DZIKI	44,4	SITNO	68,8
GAŁOWO	53,8	SKOTNIKI	54,5
GODZIMIERZ	57,1	SPORE	83,3
GRĄBCZYN	60,0	STARE WIERZCHOWO	76,9
GWDA MAŁA	100,0	TRZEBIECHOWO	50,0
GWDA WIELKA	44,4	TUROWO	50,0
JELENINO	50,0	WILCZE LASKI	50,0
KRĄGŁE	66,7	WIERZCHOWO	48,6
KUSOWO	57,1	WOJNOWO	50,0
KWAKOWO	71,4	ŻÓŁTNICA	53,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Szczecinku

Kolejnym zjawiskiem, który wpływa na analizę w sferze społecznej są zadania z zakresu pomocy społecznej, które pokazują ile jest osób w gminie jest w niekorzystnej sytuacji materialnej, społecznej czy zdrowotnej i z tego powodu korzysta z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej. Ogółem w gminie Szczecinek z pomocy społecznej na koniec 2022 r. korzystało 449 osób³, tj. 5,69 osób na 100 mieszkańców. Najwyższe wskaźnik osiągają miejscowości: Spore, Drężno, Stare Wierzchowo.

Tab. 6 Korzystający z pomocy społecznej na 100 mieszkańców w gminie Szczecinek w 2022 r.

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy – 5,69			
BRZEŻNO	0,00	MARCELIN	0,00
DALĘCINO	3,74	MOSINA	6,67
DRAWIEŃ	3,67	OMULNA	9,27
DRĘŻNO	12,68	PARSECKO	3,05
DZIKI	6,45	SITNO	6,39
GAŁOWO	6,33	SKOTNIKI	6,75
GODZIMIERZ	3,59	SPORE	14,59
GRĄBCZYN	2,46	STARE WIERZCHOWO	9,27
GWDA MAŁA	6,22	TRZEBIECHOWO	8,51
GWDA WIELKA	4,81	TUROWO	5,99
JELENINO	2,56	WILCZE LASKI	8,18
KRĄGLE	7,14	WIERZCHOWO	6,41
KUSOWO	2,96	WOJNOWO	0,76
KWAKOWO	7,79	ŻÓŁTNICA	7,37

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku

W sferze społecznej istotne znaczenie ma również poczucie bezpieczeństwa mieszkańców. Obok czynników psychologicznych jakimi jest subiektywny charakter „bezpieczeństwa” czyli jak dana osoba odczuwa sytuacje zagrażające bądź niebezpieczne, można również przeanalizować czynniki „statystyczne” czyli czyny o charakterze ogólnokryminalnym. Analizując dane w tym zakresie, pozyskane z Komendy Powiatowej Policji w Szczecinku na koniec 2022 roku stwierdzono na terenie gminy 154 przestępstwa i wykroczenia⁴. W liczbach bezwzględnych najwięcej w Żółtnicy, Marcelinie i Gwda Mała. Wskaźnik gminny w tej kategorii wynosi 19,51 zdarzenia na 1000 mieszkańców.

Tab. 7 Przestępstwa i wykroczenia na 1000 mieszkańców w gminie Szczecinek na 1000 osób w 2022 r. [%]

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy – 19,51			
BRZEŻNO	0,00	MARCELIN	41,80
DALĘCINO	16,04	MOSINA	12,50
DRAWIEŃ	9,17	OMULNA	8,06
DRĘŻNO	0,00	PARSECKO	10,18
DZIKI	4,61	SITNO	30,08
GAŁOWO	56,96	SKOTNIKI	32,15
GODZIMIERZ	10,26	SPORE	10,81
GRĄBCZYN	0,00	STARE WIERZCHOWO	0,00
GWDA MAŁA	53,94	TRZEBIECHOWO	79,79
GWDA WIELKA	10,70	TUROWO	3,10
JELENINO	12,78	WILCZE LASKI	9,09
KRĄGLE	23,81	WIERZCHOWO	39,86

³ Dane dotyczą osób, które korzystają z różnych form pomocy społecznej (maksymalnie 3 formy pomocy społecznej).

⁴ Dane nie dotyczą wypadków komunikacyjnych i wykroczeń komunikacyjnych.

KUSOWO	29,63	WOJNOWO	0,00
KWAKOWO	0,00	ŻÓŁTNICA	34,03

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowa w Szczecinku.

Ostatnim analizowaną kategorią w sferze społecznej jest wskaźnik kapitału społecznego. Na kapitał społeczny składać się może m.in. jakość stosunków międzyludzkich, relacje, stosunki, efekty synergii. Jako sposób zbadanie kapitału można zastosować aktywność obywatelską rozumianą przez uczestnictwo w wyborach ogólnopolskich. W podejmowanej analizie zbadano frekwencje w obwodach głosowania w gminie z dwóch ostatnich wyborów parlamentarnych i ostatnich prezydenckich⁵. Średnia z tych wyborów w gminie wyniosła 44,87%, a do wyborów chętniej statystycznie uczęszczali mieszkańcy wsi Gwda Mała, Gwda Wielka i Marcelina.

Tab. 8 Średnia frekwencja wyborcza w 3 ostatnich wyborach ogólnopolskich. [%]

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy – 44,87			
BRZEŻNO	39,19	MARCELIN	51,68
DAŁĘCINO	43,85	MOSINA	43,85
DRAWIEŃ	42,99	OMULNA	42,99
DRĘŻNO	39,19	PARSECKO	43,85
DZIKI	47,06	SITNO	47,34
GAŁOWO	42,00	SKOTNIKI	43,85
GODZIMIERZ	51,68	SPORE	42,00
GRĄBCZYN	39,19	STARE WIERZCHOWO	39,19
GWDA MAŁA	51,68	TRZEBIECHOWO	47,06
GWDA WIELKA	51,68	TUROWO	39,19
JELENINO	47,34	WILCZE ŁASKI	47,06
KRĄGLE	39,19	WIERZCHOWO	39,19
KUSOWO	39,19	WOJNOWO	42,99
KWAKOWO	39,19	ŻÓŁTNICA	42,99

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej.

Następną kategorią, którą można w tym kontekście przeanalizować jest poziom nauczania w szkołach podstawowych w gminie. Analizując wyniki egzaminu wśród ośmioklasistów opierano się na danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu. Ocenie poddano wyniki z egzaminu z języka polskiego, matematyki i j. angielskiego za rok szkolny 2022/2023⁶. Średnia z tych trzech egzaminów dla gminy Szczecinek to 50,54%.

Tab. 9 Średnia frekwencja wyborcza w 3 ostatnich wyborach ogólnopolskich. [%]

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy – 50,54			
BRZEŻNO	51,67	MARCELIN	48,17
DAŁĘCINO	51,00	MOSINA	48,17
DRAWIEŃ	53,00	OMULNA	53,00
DRĘŻNO	51,67	PARSECKO	51,00
DZIKI	48,17	SITNO	48,17
GAŁOWO	51,67	SKOTNIKI	51,00
GODZIMIERZ	48,17	SPORE	51,67
GRĄBCZYN	51,67	STARE WIERZCHOWO	51,67
GWDA MAŁA	48,17	TRZEBIECHOWO	48,17

⁵ Wskaźnik jest średnią wyników z odpowiedniej komisji obwodowych dla wyborów parlamentarnych w roku 2015, 2019 i Prezydenckich 2020 i taki wynik został przydzielony do danej miejscowości odpowiadającej obwodowi głosowania, z powodu zmiany obwodów głosowania do wliczeń nie wzięto frekwencji wyborów parlamentarnych w 2023 roku.

⁶ Przy analizie danych każda miejscowość została przyporządkowana do odpowiedniej szkoły obwodowej, bez szczegółowej analizy czy dzieci z danej szkoły uczęszczają do innych szkół.

GWDA WIELKA	48,17	TUROWO	51,67
JELENINO	48,17	WILCZE ŁASKI	48,17
KRĄGŁE	51,67	WIERZCHOWO	51,67
KUSOWO	51,67	WOJNOWO	53,00
KWAKOWO	51,67	ŻÓŁTNICA	53,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE Poznań.

Zgodnie z art. 10 ustawy obok problemów społecznych należy zbadać i zidentyfikować problemy w sferze: gospodarczej, środowiskowej, technicznej, funkcjonalno – przestrzennej. W kolejnym podrozdziale są zaprezentowane wyniki dla tych sfer.

I.4 Sfera gospodarcza

Liczba podmiotów w gminie na przestrzeni lat 2017-2022 systematycznie rosła. Ogółem w 2022 r. liczba podmiotów gospodarki narodowej w gminie okazała się o 16,00 % wyższa niż w 2017 r. W strukturze podmiotów w gminie dominowały firmy mikro, tj. podmioty zatrudniające do 9 pracowników. W 2022 r. stanowiły one 98,00% wszystkich przedsiębiorstw w gminie.

Mimo poprawy poziomu przedsiębiorczości, daje się wyodrębnić wiele miejscowości o mniejszej niż średnia liczbie firm⁷. Średnio na 100 mieszkańców przypadają 5,65 firmy. Najkorzystniejsza sytuacja ma miejsce w miejscowości: Spore (15,68 firmy/100 mieszkańców), Marcelin (9,97 firmy/100 mieszkańców).

Najniższe wskaźniki notuje aż 17 miejscowości gminy, przy czym najniższy wskaźnik jest w miejscowości Dziki i Kwakowo.

Tab. 10 Podmioty gospodarcze w gminie Szczecinek na 100 mieszkańców w 2022 r. [%]

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy – 5,65			
BRZEŻNO	8,11	MARCELIN	9,97
DALĘCINO	7,49	MOSINA	4,17
DRAWIEŃ	2,75	OMULNA	2,82
DRĘŻNO	7,04	PARSĘCKO	7,35
DZIKI	0,46	SITNO	9,40
GAŁOWO	6,33	SKOTNIKI	3,54
GODZIMIERZ	1,54	SPORE	15,68
GRĄBCZYN	1,64	STARE WIERZCHOWO	5,30
GWDA MAŁA	5,39	TRZEBIECHOWO	4,26
GWDA WIELKA	7,13	TUROWO	4,65
JELENINO	3,83	WILCZE ŁASKI	5,00
KRĄGŁE	4,76	WIERZCHOWO	5,55
KUSOWO	5,93	WOJNOWO	3,82
KWAKOWO	2,60	ŻÓŁTNICA	5,67

Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy REGON.

⁷Wskaźniki działalności gospodarczej określone na podstawie Bazy REGON GUS. Dotyczą osób/firm prowadzących działalność lub zarejestrowanych w danej miejscowości. Nie obejmują osób prowadzących działalność rolną, fundacji, stowarzyszeń. Dane szczegółowe pozyskane na koniec listopada 2023. Baza REGON jest bazą dynamiczną na bieżąco aktualizowana przez Główny Urząd Statystyczny.

I.5 Sfera funkcjonalno-przestrzenna

Sfera funkcjonalno-przestrzenna obejmuje te działania samorządu, które dotyczą podstawowej infrastruktury gminnej czyli dróg, chodników, oświetlenia, sieci wodno-kanalizacyjnej czy infrastruktury rekreacyjnej (plac zabaw, miejsca spotkań).

W gminie Szczecinek tylko miejscowość Brzeźno nie posiada sieci wodociągowej. Analizując dane dostarczone przez Urząd Gminy i PWiK Szczecinek w każdej z miejscowości jest ona w różnym stanie technicznym i wymaga poprawy. Zgodnie z przedstawionymi danymi największe potrzeby w tym zakresie wymagają sieci w miejscowości: Drawień, Grąbczyn Jelenino, Krągłe, Trzebiechowo. Statystycznie średnio w gminie jest do wymiany 553,24 metry sieci na 1 km.

Tab. 11 Długość sieci wodociągowej wymagającej modernizacji na 1 km sieci [m]

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy – 553,24			
BRZEŻNO	BRAK	MARCELIN	274,14
DALĘCINO	139,53	MOSINA	214,87
DRAWIEŃ	1000,00	OMULNA	192,54
DREŻNO	73,02	PARSECKO	26,32
DZIKI	54,32	SITNO	659,97
GAŁOWO	137,89	SKOTNIKI	586,71
GODZIMIERZ	226,42	SPORE	513,51
GRĄBCZYN	1000,00	STARE WIERZCHOWO	190,62
GWDA MAŁA	0,00	TRZEBIECHOWO	1000,00
GWDA WIELKA	0,00	TUROWO	924,13
JELENINO	1000,00	WILCZE LASKI	813,02
KRĄGŁE	1000,00	WIERZCHOWO	796,87
KUSOWO	963,89	WOJNOWO	1000,00
KWAKOWO	278,42	ŻÓŁTNICA	121,27

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Szczecinek.

Sieć kanalizacyjna mimo, ciągłych prac nie funkcjonuje w 10 miejscowościach gminy, co jest problemem nie tylko środowiskowym, ale również społecznym i gospodarczym. Analizując to zjawisko wskaźnikowo - 35,71% sołectw nie posiada sieci kanalizacyjnej na terenie gminy.

Tab. 12 Miejscowości Gminy Szczecinek nie posiadające sieci kanalizacyjnej

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy – 35,71			
BRZEŻNO	NIE	MARCELIN	TAK
DALĘCINO	TAK	MOSINA	TAK
DRAWIEŃ	NIE	OMULNA	TAK
DREŻNO	NIE	PARSECKO	TAK
DZIKI	TAK	SITNO	TAK
GAŁOWO	TAK	SKOTNIKI	TAK
GODZIMIERZ	TAK	SPORE	NIE
GRĄBCZYN	NIE	STARE WIERZCHOWO	NIE
GWDA MAŁA	TAK	TRZEBIECHOWO	TAK
GWDA WIELKA	TAK	TUROWO	TAK
JELENINO	TAK	WILCZE LASKI	TAK
KRĄGŁE	NIE	WIERZCHOWO	TAK
KUSOWO	NIE	WOJNOWO	NIE
KWAKOWO	NIE	ŻÓŁTNICA	TAK

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Szczecinek.

Sieć drogowa na terenie gminy z racji jej położenia jest rozwinięta i obejmuje drogi o różnej nawierzchni. Dane wskazują, że 9 miejscowości nie posiada chodników czy miejsc parkingowych.

I.6 Sfera techniczna

Gmina Szczecinek prezentuje bogaty i wszechstronny zasób dziedzictwa kulturowego. Samorząd gminy opracował „Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Szczecinek na lata 2024-2027”. Wnioski płynące z zaobserwowanych problemów mają zachęcić właścicieli obiektów zabytkowych do podjęcia działań w celu zahamowania procesów degradacyjnych obiektów, ale także do kontynuowania działań zmierzających do ochrony dziedzictwa kulturowego ze strony samorządu terytorialnego. Zachowane obiekty dziedzictwa historycznego w gminie stanowią o lokalizacji obszarów charakteryzujących się koncentracją problemów technicznych. Związane są przede wszystkim z wiekiem zabudowy, jej zabytkowym charakterem oraz postępującą degradacją ze względu na znaczną kosztowność działań, które muszą być realizowane zgodnie z wytycznymi konserwatora zabytków.

Do Gminnej Ewidencji Zabytków (GEZ) wpisano 215 obiektów będących budowlami⁸, z czego najwięcej zlokalizowanych jest w Żółtnicy (27 obiektów) natomiast w miejscowości Godzimirz i Wojnowo takie obiekty nie wstępuje.

Jako wskaźnik wykorzystano udział tych obiektów w danej miejscowości w ogóle obiektów zabytkowych (budowlanych) - im wyższy ten udział, tym mniej korzystna sytuacja, gdyż wymagane są większe środki na utrzymanie i ochronę tych obiektów.

Tab. 13 Udział obiektów wpisanych do GEZ w danej miejscowości w ogóle obiektów w GEZ [%].

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy – 7,68			
BRZEŻNO	0,47	MARCELIN	0,93
DALĘCINO	3,72	MOSINA	4,65
DRAWIEŃ	6,51	OMULNA	0,47
DRĘŻNO	0,93	PARSECKO	5,58
DZIKI	1,40	SITNO	1,86
GAŁOWO	3,72	SKOTNIKI	1,40
GODZIMIERZ	0,00	SPORE	3,26
GRĄBCZYN	2,79	STARE WIERZCHOWO	1,86
GWDA MAŁA	3,26	TRZEBIECHOWO	3,26
GWDA WIELKA	6,98	TUROWO	6,98
JELENINO	4,65	WILCZE ŁASKI	5,12
KRAĞŁE	1,86	WIERZCHOWO	8,84
KUSOWO	1,86	WOJNOWO	0,00
KWAKOWO	5,12	ŻÓŁTNICA	12,56

Źródło: opracowanie własne na podstawie Gminnej Ewidencji Zabytków.

I.7 Sfera środowiskowa

Gmina Szczecinek została w „Rocznej ocenie jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim za rok 2022” zaklasyfikowana do strefy zachodniopomorskiej. W strefie tej nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów dla: dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), pyłu zawieszonego PM₁₀, pyłu zawieszonego PM_{2,5}, (klasa A1), benzenu (C₆H₆), tlenku węgla (CO),

⁸ W analizie wzięto pod uwagę obiekty budowlane (domy, kościoły, obiekty gospodarcze) wpisane do rejestru zabytków, które są ujęte w WEZ czy posiadające ochronę w miejscowym planie. Nie wzięto do wyliczeń: schronów bojowych, parków, cmentarzy itp.

ozonu (O3) – poziom docelowy, a także benzo(a)piranu zawartego w pyłe zawieszonym PM10 oraz metali ciężkich oznaczanych w pyłe zawieszonym PM10, tj.: arsenu, kadmu, niklu i ołowiu w różnych zakresach pod kątem ochrony zdrowia ludzi i ochrony roślin, określając tą strefę jako A..

Jednakże musimy pamiętać, iż ocena jakości powietrza wskazana w „Rocznej ocenie..” dotyczy całego województwa i w związku nie odzwierciedla punktowych zanieczyszczeń. Za główne lokalne źródła zanieczyszczeń można uznać: kominy domów ogrzewanych indywidualnie oraz transport samochodowy, który wpływa na stężenia zanieczyszczeń zwłaszcza na obszarach bezpośrednio sąsiadujących z drogami o znacznym natężeniu ruchu.

Z tego względu jako jeden ze wskaźników środowiskowych do analizy sytuacji wewnątrzgminnej wybrano udział procentowy udział budynków w których wykazano użytkowanie źródła ciepła na paliwa stałe (węgiel) w ogólnej liczbie zgłoszonych z danej jednostki do CEEB budynków [%]. Budynków ogrzewanych węglem jest na terenie gminy 36,86%. Największy procent takich obiektów jest w miejscowościach: Wojnowie, Marcelinie i Dzikach.

Tab. 14 Udział budynków opalanych paliwem stałym w ogóle budynków zgłoszonych do CEEB [%].

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy – 77,39			
BRZEŻNO	68,18	MARCELIN	57,23
DALĘCINO	74,45	MOSINA	87,65
DRAWIEŃ	90,14	OMULNA	94,51
DREŻNO	77,19	PARSECKO	69,56
DZIKI	89,91	SITNO	78,91
GAŁOWO	82,50	SKOTNIKI	31,68
GODZIMIERZ	87,61	SPORE	76,23
GRĄBCZYN	88,10	STARE WIERZCHOWO	70,47
GWDA MAŁA	86,61	TRZEBIECHOWO	94,05
GWDA WIELKA	83,75	TUROWO	82,92
JELENINO	83,44	WILCZE ŁASKI	89,58
KRĄGŁE	85,71	WIERZCHOWO	66,23
KUSOWO	94,85	WOJNOWO	81,82
KWAKOWO	75,68	ŻÓŁTNICA	87,14

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Szczecinek.

Problem środowiskowym, wartym analizy zwłaszcza w kontekście obszarów wiejskich jest również problem pokrycia azbestem budynków mieszkalnych i gospodarczych. Na terenie gminy Szczecinek tylko w pięciu miejscowościach rozwiązano problem pokrycia azbestem dachów. Najwięcej azbestu na obiektach budowlanych znajduje się w miejscowości Wilcze Łaski (87960kg) i Marcelin (29175kg) i Dalęcino (24900kg). Analizując wskaźnik ilości substancji niebezpiecznej jaką jest azbest na 1 mieszkańca gminy przypada średnio 0,03 tony azbestu.

Tab. 15 Ilość azbestu przypadającego na 1 mieszkańca gminy w tonach

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy – 0,03			
BRZEŻNO	0,00	MARCELIN	0,09
DALĘCINO	0,13	MOSINA	0,01
DRAWIEŃ	0,01	OMULNA	0,04

DRĘŻNO	0,09	PARSECKO	0,02
DZIKI	0,00	SITNO	0,00
GAŁOWO	0,02	SKOTNIKI	0,03
GODZIMIERZ	0,00	SPORE	0,00
GRĄBCZYN	0,02	STARE WIERZCHOWO	0,07
GWDA MAŁA	0,01	TRZEBIECHOWO	0,01
GWDA WIELKA	0,01	TUROWO	0,02
JELENINO	0,01	WILCZE ŁASKI	0,20
KRĄGŁE	0,00	WIERZCHOWO	0,00
KUSOWO	0,05	WOJNOWO	0,05
KWAKOWO	0,09	ŻÓŁTNICA	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Szczecinek.

II WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI

II.1 Identyfikacja obszaru zdegradowanego

Obszar zdegradowany to przestrzeń, w której koncentrują się zjawiska negatywne (społeczne, gospodarcze, przestrzenne, środowiskowe, techniczne) oraz problemy, które wpływają na pogorszenie jakości życia mieszkańców. Wyznaczając obszar zdegradowany, uwzględniono powyższe zasady. Diagnoza oparta została na mierzalnych wskaźnikach opisujących przede wszystkim problemy społeczne w gminie Szczecinek. Dokonano również analizy pozostałych podstawowych obszarów funkcjonowania gminy - gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej i środowiskowej. Dla potrzeb wyznaczenia obszaru zdegradowanego określono listę potencjalnych wskaźników, które posłużyły zarówno do analizy porównawczej sytuacji gminy na tle regionu, a przede wszystkim - do przestrzennego zobrazowania zróżnicowania wewnętrznego. Poziom wewnątrznych dysproporcji rozwoju zbadany został w odniesieniu do wskazanego we wstępie „Delimitacji..” podziału gminy na jednostki analityczne. Dla wskazanych jednostek pozyskano dane z Urzędu Gminy Szczecinek oraz instytucji zewnętrznych, m.in. Powiatowego Urzędu Pracy w Szczecinku, Komendy Powiatowej w Szczecinku czy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku.

Dane poddano ocenie pod kątem stworzenia zestawu porównywalnych wskaźników odnoszących wartość danej cechy do miejscowości. Dobór wskaźników opierał się przede wszystkim na poprawności metodologicznej. Zestaw wskaźników musiał w sposób czytelny przedstawiać dany problem, być łatwy w odbiorze, opierać się o dostępne dane umożliwiające jego weryfikację, pozwolić na ocenę dysproporcji rozwojowych w gminie oraz być skonstruowany zgodnie z zasadami matematycznymi i statystycznymi. Kolejnym kryterium była reprezentacja przestrzenna - wskaźnik musiał dać możliwość prezentacji w odniesieniu do jednostki mniejszej niż gmina.

W wyniku powyższej procedury wybrano zestawienie **15 wskaźników**, które zastosowano do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Tab. 16 Wskaźniki wykorzystane do analizy sytuacji kryzysowej w gminie Szczecinek.

SFERA	WSKAŹNIKI
społeczna	<ol style="list-style-type: none">1. Udział osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ogółu osób na 100 mieszkańców [%];2. Udział osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do osób w wieku produkcyjnym na 100 mieszkańców [%];3. Udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie osób na 100 osób [%];4. Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych na 100 mieszkańców [%];5. Udział osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku w grupie osób bezrobotnych na 100 mieszkańców [%];6. Liczba osób korzystających ogółem z pomocy społecznej na 100 mieszkańców [%];7. Stopień zagrożenia przestępczością – udział czynów karalnych na 1000 mieszkańców [%];8. Średni wynik egzaminu ósmoklasisty [%].9. Średnia frekwencja w 3 ostatnich wyborach krajowych [%];

gospodarcza	Udział podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców [%];
funkcjonalno-przestrzenna	1. Długość sieci wodociągowej wymagającej modernizacji na 1 km sieci [m]; 2. Udział jednostek analitycznych w, których nie występuje sieć kanalizacyjna w gminie [%]
techniczna	Udział obiektów zabytkowych w danej jednostce analitycznej w ogóle zabytków gminy [%]
środowiskowa	Udział budynków w których wykazano użytkowanie źródła ciepła na paliwa stałe w ogólnej liczbie zgłoszonych z danej jednostki do CEEB budynków [%]

Źródło: opracowanie własne.

W pierwszej kolejności określono poziom koncentracji zjawisk negatywnych dla gminy jako całości. To pozwoliło określić wartość referencyjną danego wskaźnika (średnia dla gminy), aby potem porównać to do wartości referencyjnych dla poszczególnych jednostek analitycznych. Na początek oceniono kryteria społeczne, które zgodnie z ustawą stanowią podstawę wyznaczenia obszaru zdegradowanego. Założono, że za obszar zdegradowany spełniający kryterium degradacji społecznej uznana zostanie jednostka analityczna, która charakteryzuje się kumulacją problemów społecznych, tj. na 9 analizowanych wskaźników wartości niekorzystne wystąpią w przypadku **5 wskaźników**.

Następnie analizie poddano natężenie występowania pozostałych zjawisk negatywnych w pozostałych sferach (gospodarcza i/lub przestrzenno-funkcjonalna i/lub środowiskowa i/lub techniczna) i ostatecznie jednostka referencyjna, aby była uznawana za **obszar zdegradowany** musi charakteryzować się natężeniem zjawisk społecznych (co najmniej 5) i co najmniej **jednym z pozostałych sfer**.

Po ocenie, które z jednostek referencyjnych spełniają warunki wskazane wyżej, identyczną metodę zastosowano w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego (**OZ**) i obszaru rewitalizacji (**OR**), co przedstawiono poniżej.

Wskaźniki dla jednostek referencyjnych w poszczególnych sferach tj. społecznej i dodatkowej prezentuje tabela poniżej.

Tab. 17 Zestawienie wskaźników wykorzystanych do wyznaczenia obszaru zdegradowanego w gminie Szczecinek⁹.

	Udział osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ogółu osób	Udział osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do osób w wieku przedprodukcyjnym	udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie osób	udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	liczba osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku w grupie osób bezrobotnych	Liczba osób korzystających ogółem z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	Stożenie zagrożenia przestępczością - na 1000 mieszkańców	Średni wynik egzaminu ósmoklasisty [%].	Średnia frekwencja w 3 ostatnich wyborach	Udział podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców [%]	Ilość ton azbestu na 1 mieszkańca [tona]	Udział budynków w których wykazano użytkowanie źródła ciepła na paliwa stałe w ogólnej liczbie zgłoszonych z danej jednostki do CEEB budynków [%]	Udział obiektów zabytkowych w danej jednostce analitycznej w ogóle zabytków gminy [%]	Długość sieci wodociągowej wymagającej modernizacji na 1 km sieci [m];	Udział jednostek analitycznych w, których nie występuje sieć kanalizacyjna w gminie [%]
BRZEŻNO	32,43	92,31	10,81	75,0	0,00	0,00	0,00	51,67	39,19	8,11	0,00	68,18	0,47	BRAK SIECI	NIE
DALĘCINO	32,09	67,42	7,49	57,1	21,43	3,74	16,04	51,00	43,85	7,49	0,13	74,45	3,72	139,53	TAK
DRAWIEŃ	23,85	45,61	2,75	0,0	33,33	3,67	9,17	53,00	42,99	2,75	0,01	90,14	6,51	1000,00	NIE
DRĘŻNO	22,54	41,03	1,41	100,0	100,00	12,68	0,00	51,67	39,19	7,04	0,09	77,19	0,93	73,02	NIE
DZIKI	28,57	55,36	4,15	44,4	33,33	6,45	4,61	48,17	47,06	0,46	0,00	89,91	1,40	54,32	TAK
GAŁOWO	38,61	196,77	8,23	53,8	30,77	6,33	56,96	51,67	42,99	6,33	0,02	82,50	3,72	137,89	TAK
GODZIMIERZ	14,87	25,22	3,59	57,1	42,86	3,59	10,26	48,17	51,68	1,54	0,00	87,61	0,00	226,42	TAK
GRĄBCZYN	16,39	27,78	8,20	60,0	20,00	2,46	0,00	51,67	39,19	1,64	0,02	88,10	2,79	1000,00	NIE
GWDA MAŁA	20,75	33,78	1,66	100,0	0,00	6,22	53,94	48,17	51,68	5,39	0,01	86,61	3,26	0,00	TAK
GWDA WIELKA	31,02	64,68	3,21	44,4	33,33	4,81	10,70	48,17	51,68	7,13	0,01	83,75	6,98	0,00	TAK
JELENINO	17,89	30,94	5,11	50,0	25,00	2,56	12,78	48,17	47,34	3,83	0,01	83,44	4,65	1000,00	TAK
KRAĞŁE	23,81	40,00	7,14	66,7	33,33	7,14	23,81	51,67	39,19	4,76	0,00	85,71	1,86	1000,00	NIE
KUSOWO	14,07	22,62	5,19	57,1	28,57	2,96	29,63	51,67	39,19	5,93	0,05	94,85	1,86	963,89	NIE

⁹ Kolorem zaznaczono wartości wskaźników mniej korzystne niż średnia dla gminy, a więc świadczące o występowaniu sytuacji kryzysowej w danej dziedzinie.

KWAKOWO	18,18	26,42	9,09	71,4	14,29	7,79	0,00	51,67	39,19	2,60	0,09	75,68	5,12	278,42	NIE
MARCELIN	18,01	29,02	1,93	33,3	16,67	0,00	41,80	48,17	51,68	9,97	0,09	57,23	0,93	274,14	TAK
MOSINA	25,00	50,85	5,42	69,2	61,54	6,67	12,50	48,17	43,85	4,17	0,01	87,65	4,65	214,87	TAK
OMULNA	10,89	17,31	7,26	27,8	27,78	9,27	8,06	53,00	42,99	2,82	0,04	94,51	0,47	192,54	TAK
PARSĘCKO	19,57	32,77	5,20	52,2	32,61	3,05	10,18	51,00	43,85	7,35	0,02	69,56	5,58	26,32	TAK
SITNO	18,05	31,58	6,02	68,8	31,25	6,39	30,08	48,17	47,34	9,40	0,00	78,91	1,86	659,97	TAK
SKOTNIKI	25,08	47,56	7,07	54,5	31,82	6,75	32,15	51,00	43,85	3,54	0,03	31,68	1,40	586,71	TAK
SPORE	32,43	103,45	3,24	83,3	16,67	14,59	10,81	51,67	42,99	15,68	0,00	76,23	3,26	513,51	NIE
STARE WIERZCHOWO	13,25	19,42	8,61	76,9	46,15	9,27	0,00	51,67	39,19	5,30	0,07	70,47	1,86	190,62	NIE
TRZEBIECHOWO	15,43	26,61	11,70	50,0	27,27	8,51	15,96	48,17	47,06	4,26	0,01	94,05	3,26	1000,00	TAK
TUROWO	20,76	37,36	5,58	50,0	35,19	5,99	15,50	51,67	39,19	4,65	0,02	82,92	6,98	924,13	TAK
WILCZE ŁASKI	26,36	62,03	6,36	50,0	39,29	8,18	9,09	48,17	47,06	5,00	0,20	89,58	5,12	813,02	TAK
WIERZCHOWO	12,31	18,11	6,41	48,6	29,73	6,41	39,86	51,67	39,19	5,55	0,00	66,23	8,84	796,87	TAK
WOJNOWO	33,59	77,19	1,53	50,0	0,00	0,76	0,00	53,00	42,99	3,82	0,05	81,82	0,00	1000,00	NIE
ŻÓŁTNICA	20,60	35,86	5,29	53,6	10,71	7,37	34,03	53,00	42,99	5,67	0,00	87,14	12,56	121,27	TAK
Wartość referencyjna	21,55	39,13	5,41	53,40	30,21	5,69	19,51	50,54	44,87	5,65	0,03	77,39	7,68	553,24	35,71

Źródło: opracowanie własne.

Tab. 18 Zestawienie wskaźników dla gminy Szczecinek obszaru zdegradowanego.

	Wskaźnik	Wartość referencyjna gminy	Wartość wskaźnika dla obszaru zdegradowanego
społeczne	Udział osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ogółu osób na 100 mieszkańców [%]	21,55	25,31
	Udział osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do osób w wieku przedprodukcyjnym na 100 mieszkańców [%]	39,13	62,41
	Udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie osób na 100 osób [%]	5,41	6,46
	Udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych na 100 mieszkańców [%];	53,40	64,08
	Udział osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku w grupie osób bezrobotnych na 100 mieszkańców [%]	30,21	35,21
	Liczba osób korzystających ogółem z pomocy społecznej na 100 mieszkańców [%];	5,69	7,55
	Stopień zagrożenia przestępczością – udział czynów karalnych na 1000 mieszkańców [%]	19,51	17,79
	Średni wynik egzaminu ósmoklasisty [%].	50,54	50,39
	Średnia frekwencja w 3 ostatnich wyborach krajowych [%].	44,87	42,81
gospodarcze	Udział podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	5,65	12,49
środowiskowa	Ilość ton azbestu na 1 mieszkańca [tona]	0,03	0,06
	Udział budynków w których wykazano użytkowanie źródła ciepła na paliwa stałe w ogólnej liczbie zgłoszonych z danej jednostki do CEEB budynków [%].	77,39	70,91
techniczna	Udział obiektów wpisanych do GEZ w danej miejscowości w ogóle obiektów w GEZ	7,68	5,42
funkcjonalno-przestrzenna	Długość sieci wodociągowej wymagającej modernizacji na 1 km sieci [m];;	553,24	486,01
	Udział jednostek analitycznych w, których nie występuje sieć kanalizacyjna w gminie [%] ¹⁰	35,71	41,67

Źródło: opracowanie własne.

Na **OBSZAR ZDEGRADOWANY (OZ)** składają się miejscowości: **BRZEŻNO, DAŁĘCINO, DRĘŻNO, DZIKI, GAŁOWO, KRĄGŁE, MOSINA, SITNO, SKOTNIKI, SPORE, STARE WIERZCHOWO, WILCZE LASKI**, gdyż tylko one spełniają wymogi kumulacji **degradacji społecznej (5 wskaźników)** i co najmniej jednego **dodatkowego**.

¹⁰ Wskaźnik referencyjny dla gminy oraz obszaru zdegradowanego (OZ) i rewitalizacji (OR) został obliczony jako iloraz sumy jednostek nie posiadających sieci kanalizacyjnej w danej wartości referencyjnej (gmina, OZ, OR) i sumy jednostek w danej wartości referencyjnej (gmina, OZ, OR).

Obszar wyznaczony jako zdegradowany zajmuje **226,88 km²**, tj. **45,46%** powierzchni gminy Szczecinek. Na terenie zdegradowanym mieszka łącznie **2305,00 osób** tj. **29,20%** ogółu mieszkańców gminy.

II.2 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

Wyznaczając zasięg obszaru rewitalizacji kierowano się następującymi przesłankami, wynikającymi wprost z ustawy o rewitalizacji:

- spełnieniem wymogu kumulacji zdegradowania społecznego i co najmniej jednego czynnika dodatkowego,
- obszar rewitalizacji to całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk;
- obszar rewitalizacji nie może obejmować terenów większych niż 20% gminy oraz nie może być zamieszkiwany przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.
- obszar rewitalizacji to obszar o istotnym znaczeniu dla rozwoju lokalnego;

Stosując wspomniane wyżej zasady obszar rewitalizacji obejmują: **DAŁĘCINO, DRĘŻNO, DZIKI, GAŁOWO, KRĄGLE, MOSINA, SITNO, SKOTNIKI, SPORE, STARE WIERZCHOWO, WILCZE LASKI.**

Tab.19 Zestawienie wskaźników dla gminy Szczecinek i obszaru rewitalizacji.

	Wskaźnik	Wartość referencyj na gminy	Wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji
społeczne	Udział osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ogółu osób na 100 mieszkańców [%]	21,55	25,12
	Udział osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do osób w wieku przedprodukcyjnym na 100 mieszkańców [%]	39,13	54,82
	Udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie osób na 100 osób [%]	5,41	6,08
	Udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych na 100 mieszkańców [%];	53,40	63,62
	Udział osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku w grupie osób bezrobotnych na 100 mieszkańców [%]	30,21	36,23
	Liczba osób korzystających ogółem z pomocy społecznej na 100 mieszkańców [%];	5,69	7,67
	Stopień zagrożenia przestępczością – udział czynów karalnych na 1000 mieszkańców [%]	19,51	18,08
	Średni wynik egzaminu ósmoklasisty [%].	50,54	50,27
	Średnia frekwencja w 3 ostatnich wyborach krajowych [%].	44,87	43,14
gospodarcze	Udział podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	5,65	6,04
środowiskowa	Ilość ton azbestu na 1 mieszkańca [tona]	0,03	0,06

	Udział budynków w których wykazano użytkowanie źródła ciepła na paliwa stałe w ogólnej liczbie zgłoszonych z danej jednostki do CEEB budynków [%].	77,39	72,68
techniczna	Udział obiektów wpisanych do GEZ w danej miejscowości w ogóle obiektów w GEZ	7,68	5,82
funkcjonalno-przestrzenna	Długość sieci wodociągowej wymagającej modernizacji na 1 km sieci [m];	553,24	486,01
	Udział jednostek analitycznych w, których nie występuje sieć kanalizacyjna w gminie [%]	35,71	36,36

Źródło: opracowanie własne.

OBSZAR REWITALIZACJI (OR) na terenie gminy Szczecinek zamieszkiwany jest łącznie przez **2268,00 osób** (Dałęcino -187, Drężno -71, Dziki – 217, Gałowo- 158, Kragłe - 42, Mosina -240, Sitno – 266, Skotniki - 311, Spore -185, Stare Wierzchowo - 151, Wilcze Łaski - 440), **tj. 28,73% ogółu mieszkańców gminy**. Jego powierzchnia zajmuje łącznie **3,44 km², tj. 0,69%** powierzchni gminy.

SPIS TABEL

Tab. 1 Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności gminy Szczecinek w 2022 r. na 100 osób [%].	4
Tab. 2 Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności wieku produkcyjnym w gminie Szczecinek w 2022 r. na 100 os. [%].	5
Tab. 3 Udział bezrobotnych w ogóle mieszkańców gminy Szczecinek w 2022 r. na 100 osób [%].	5
Tab. 4 Udział liczby bezrobotnych długotrwale w ogóle bezrobotnych w gminie Szczecinek na 100 osób w 2022 r. [%].	6
Tab. 5 Liczba osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku w grupie osób bezrobotnych 100 osób w 2022 r. [%].	6
Tab. 6 Korzystający z pomocy społecznej na 100 mieszkańców w gminie Szczecinek w 2022 r.	7
Tab. 7 Przestępstwa i wykroczenia na 1000 mieszkańców w gminie Szczecinek na 1000 osób w 2022 r. [%].	7
Tab. 8 Średnia frekwencja wyborcza w 3 ostatnich wyborach ogólnopolskich. [%]	8
Tab. 9 Średnia frekwencja wyborcza w 3 ostatnich wyborach ogólnopolskich. [%]	8
Tab. 10 Podmioty gospodarcze w gminie Szczecinek na 100 mieszkańców w 2022 r. [%]	9
Tab. 11 Długość sieci wodociągowej wymagającej modernizacji na 1 km sieci [m]	10
Tab. 12 Miejscowości Gminy Szczecinek nie posiadające sieci kanalizacyjnej	10
Tab. 13 Udział obiektów wpisanych do GEZ w danej miejscowości w ogóle obiektów w GEZ [%].	11
Tab. 14 Udział budynków opalanych paliwem stałym w ogóle budynków zgłoszonych do CEEB [%].	12
Tab. 15 Ilość azbestu przypadającego na 1 mieszkańca gminy w tonach	12
Tab. 16 Wskaźniki wykorzystane do analizy sytuacji kryzysowej w gminie Szczecinek.	14
Tab. 17 Zestawienie wskaźników wykorzystanych do wyznaczenia obszaru zdegradowanego w gminie Szczecinek	18
Tab. 18 Zestawienie wskaźników dla gminy Szczecinek obszaru zdegradowanego.	21
Tab. 19 Zestawienie wskaźników dla gminy Szczecinek i obszaru rewitalizacji.	22

SPIS RYSUNKÓW

Rys. 1 Położenie gminy Szczecinek na tle powiatu szczecineckiego.	2
Rys. 2 Podział gminy Szczecinek na jednostki analityczne	3
Rys. 3 Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w ogólnej ludności [%].	4